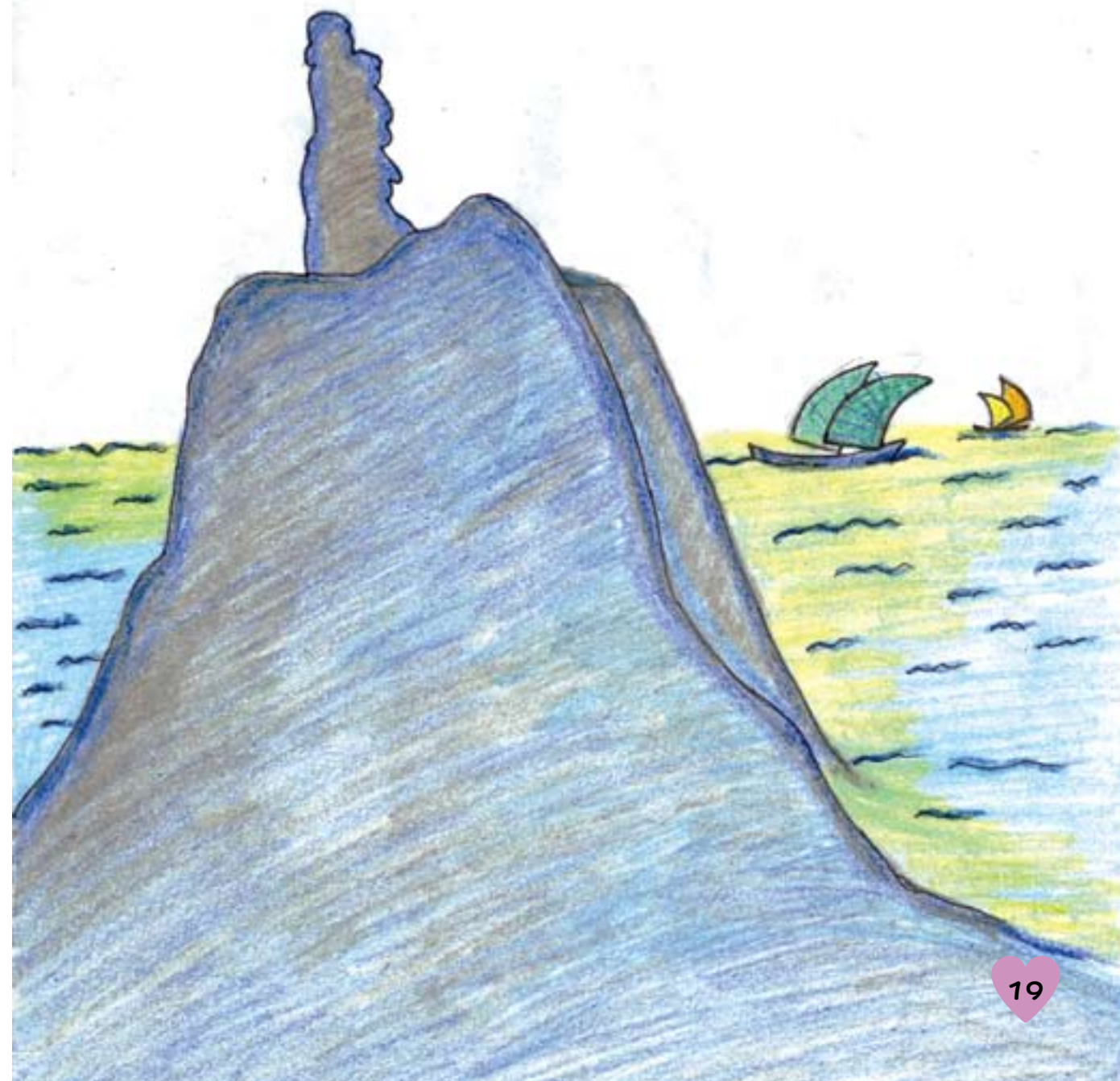
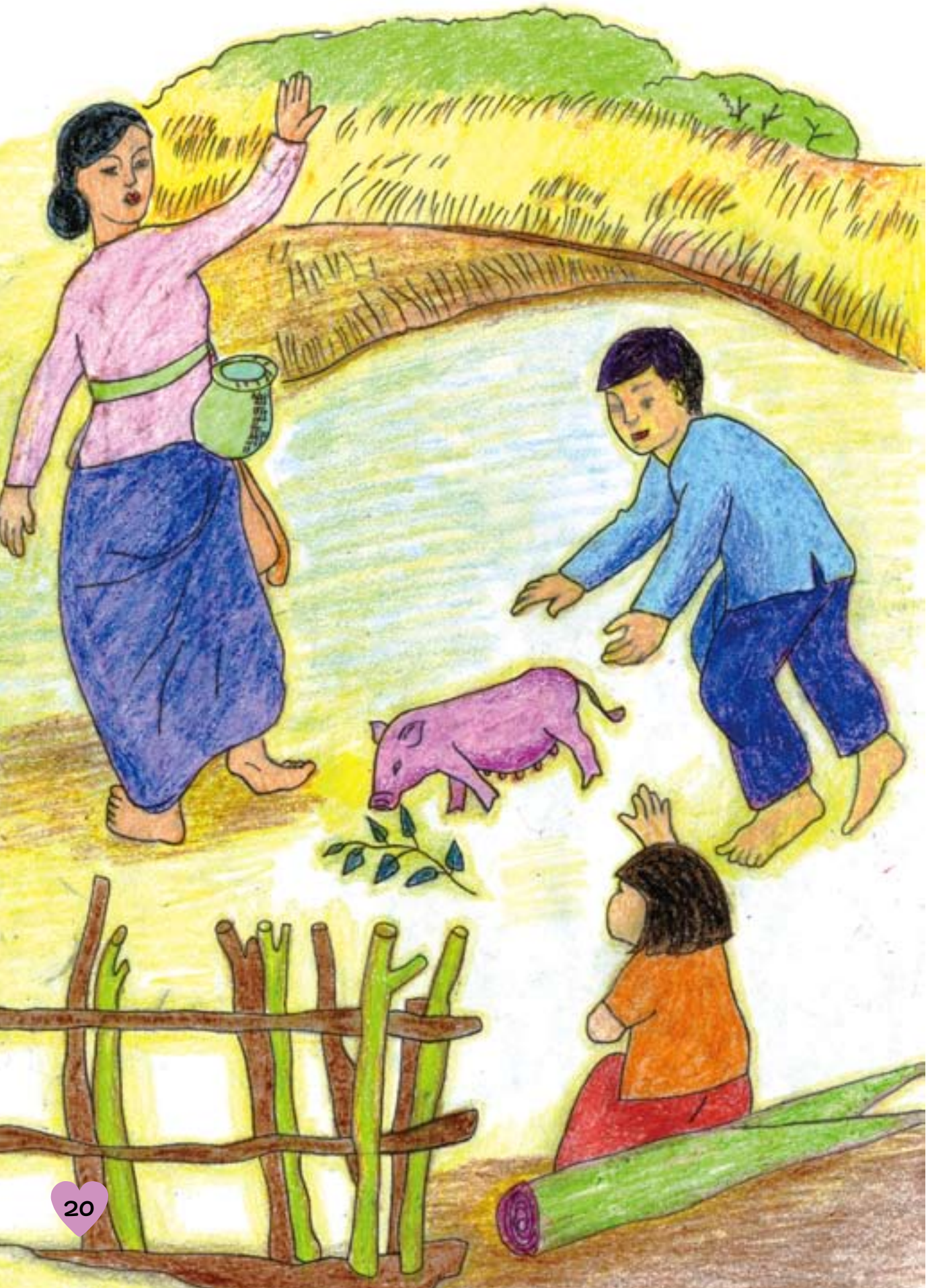

HÒN VỌNG ĐHU

Ngày xưa ở trấn Kinh bắc có một người đàn bà góa chồng từ sớm, ngày ngày đi mò cua bắt ốc để nuôi con. Trong khi mẹ ra đồng, Tô Văn, đứa con trai độ mười tuổi và Tô Thị, đứa con gái chừng tám tuổi, ở nhà tha hồ đùa nghịch không ai ngăn nổi.

昔^{むかし}むかし、北^{きた}にあった都^{みやこ}のまちで、早^{はや}く夫^{おとと}に先^{さき}立たれた女性^{じょせい}がいました。毎^{まい}日^{にち}、子^こどもを育^{そだ}てるため、カニ^{かい}や貝^{かい}などをつかまえていました。お母^{かあ}さんが田^たんぼに出^でかけている間^{あいだ}、10才^{さい}くらいの息^{むすこ}子のト^とーヴァンと8才^{さい}ぐらいの娘^{むすめ}のト^とーティは、誰^{だれ}もと止められないほど、遊^{あそ}びに熱^ね中^{ちゆう}していました。

Một hôm, Tô Văn chơi ném đá, không biết ném thế nào mà trúng ngay vào giữa đầu em. Tô Thị ngã xuống, ngất đi, máu ra lênh láng. Tô Văn thấy thế sợ quá, chạy một mạch ra đường không dám ngoái cổ lại. May sao, một bà hàng xóm phát hiện nên đã lấy lá thuốc đắp vết thương cầm máu cho Tô Thị. Đến khi người mẹ về thì con gái đã ngồi dậy được.

ある日、石投げ遊びをしていたトーヴァンは、どう投げたのか、妹の頭の真ん中に当ててしまいました。トーティは倒れて、意識がなくなり、血がたくさん出てきました。それを見た兄のトーヴァンは、とても怖くなり、ふりかえらずに一目散に道の方へ走っていきました。運よく、近所のおばさんが妹のトーティを見つけ、薬草の葉を傷口に貼りつけると、血が止まりました。お母さんが帰ってきたときには、トーティは意識を取り戻して、座ることができました。

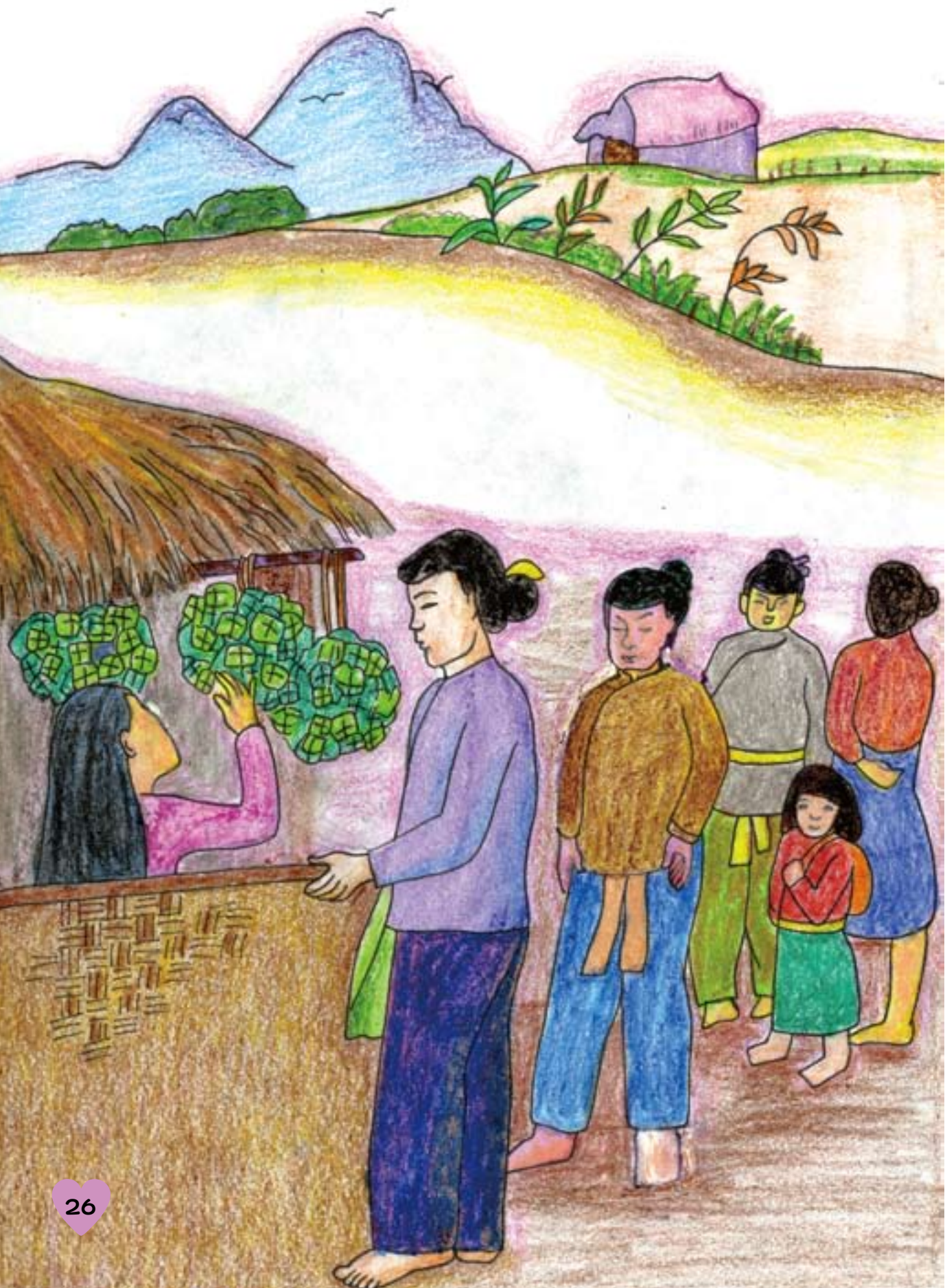

Nhưng còn Tô Văn thì biệt tăm, chờ mãi cũng không về, tìm khắp nơi cũng không thấy. Người mẹ nhớ con, ngày một héo hon, không bao lâu bệnh nặng rồi chết, bỏ Tô Thị lại một mình.

Ở nhà người láng giềng được ít ngày thì có vợ chồng người chủ hàng cơm đem Tô Thị về nuôi. Sau đó, vợ chồng người chủ hàng cơm lên xứ Lạng mở hàng nem⁽ⁱⁱ⁾, dắt Tô Thị đi theo.

しかし、トーヴァンの行方が分からなくなっていました。待てども待てどもトーヴァンは帰ってきません。どこを探しても見つかりません。お母さんは息子を想って日毎にやつれていき、病気になって死んでしまいました。トーティー一人が残されてしまったのです。

近所^{きんじよ}の家^{いえ}に何日か寝泊まり^{なんにちねと}させてもらい、そのあと食べ物屋^{たものや}を営む夫婦^{いとなふうふ}がトーティーを引き取りました。そして、食べ物屋^{たものや}の夫婦^{ふうふ}は、トーティーも連れてランという町^{まち}に行き、ネム^(注2)を売る店^{みせ}を開きました。

Lớn lên, Tô Thị xinh đẹp lại nét na, siêng năng nên được nhiều người để ý. Dành dụm được ít vốn, nàng nghĩ cách tự lập. Bố mẹ nuôi đều đồng ý. Học được nghề làm nem, Tô Thị mở cửa hàng nem ở Hàng Cưa. Nàng làm nem rất khéo. Cửa hàng ngày càng đông khách.

大きくなったトーティは美しくなり、性格が良く、働き者だったので、好意を寄せる人がたくさん現れました。貯金して元手の資金が出来たので、トーティは自立しようと考えました。育ての親も同意しました。トーティはネムの作り方と商売の仕方を覚えて、ネムの店をハンクアという所で開きました。彼女が作ったネムはとてもおいしいので、店は繁盛しました。

Thấm thoát, Tô Thị đã hai mươi tuổi. Tuy có nhiều mối mai nhưng nàng chưa thuận nơi nào.

Một hôm, có một thanh niên tuổi ngoài hai mươi, vẻ người tuấn tú, đem thuốc bắc từ Cao Bằng về Lạng Sơn bán. Nghe nói ở Hàng Cưa có hàng nem ngon nên liền tìm đến. Chàng thấy nem quả thật rất ngon và cô hàng nem cũng rất xinh đẹp. Một lần, hai lần, rồi cứ mỗi lần đem thuốc về Lạng Sơn bán, chàng lại đến hàng nem. Chàng với Tô Thị trở nên thân thiết hơn, trước mến nhau, sau yêu nhau....

時がたつのは早く、トーティは20才になりました。多くの縁談が舞い込みましたが、どの話にも良い返事をしません。

ある日、人柄のよい20代の青年が、カオバンからランソンまで漢方薬を売りに来ました。青年はハンクアという所でおいしいネムを売る店があると聞いて、すぐに探しに来ました。ネムはうわさどおりのおいしさで、売り子もとても美しい人でした。青年は1回、2回、3回と、薬をランソンに売りにくるたびに、この店にやって来ました。彼はトーティとだんだんと親しくなっていき、最初は好意がある程度でしたが、後になると、すっかり恋に落ちてしまいました。

Hai người lấy nhau được một năm thì Tô Thị có mang, sinh được một bé gái. Đã thương yêu nhau, lại có thêm đứa con nên mỗi tình càng khăng khít. Một hôm, lúc vợ đang gội đầu ngoài hè thì người chồng về nhà. Chàng vừa bế con ngồi bên thềm vừa kể chuyện cho vợ nghe. Chợt thấy đầu vợ có cái sẹo to, chàng nói:

- Đầu em có cái sẹo to, thế mà bây giờ anh mới biết.

Thấy chồng hỏi một cách ân cần, Tô Thị kể tỉ mỉ cho chồng nghe những chuyện xảy ra lúc nàng còn bé. Trần Kinh Bắc, nơi quê cũ, người anh đi mất tích, mẹ chết, theo vợ chồng chủ quán lên xứ Lạng, rồi ở đây luôn cho đến bây giờ, càng kể người chồng càng lộ vẻ buồn.

ふたり
二人はいっしょになり、1年後トーティは身ごもり、女の子が
う
生まれました。固い絆で結ばれた二人でしたが、子どもが生ま
かた きずな むす ふたり
れると、ますますその絆が強くなりました。ある日、家の前庭
きずな つよ ひ いえ まえにわ
で妻のトーティが髪を洗っている時に、夫が帰ってきました。
つま かみ あら とき おっと かえ
夫は縁側で子どもを抱きながら妻にいろんな話をしました。急
おっと えんがわ こ だ つま はなし きゆう
に妻の頭の大きな傷に気がついて、言いました。

「頭に大きな傷があるねえ。今初めて気がついた。」

おとと ねっしん たず
夫が熱心に尋ねてきたので、トーティが幼かった時に起こっ
たあの事件について、詳しく聞かせました。生まれ故郷の北の
じけん くわ き う ききょう きた
まち、兄の行方不明、母の死、食べ物屋の夫婦に連れられてラ
あに ゆくえふめい はは し た ものや ふうふ つ
ンソンに来たこと、そして今までずっとここに住んでいること
き
など…。話せば話すほど、夫は悲しそうな表情に変わっていき
はな はな おっと かな ひょうじょう か
ました。

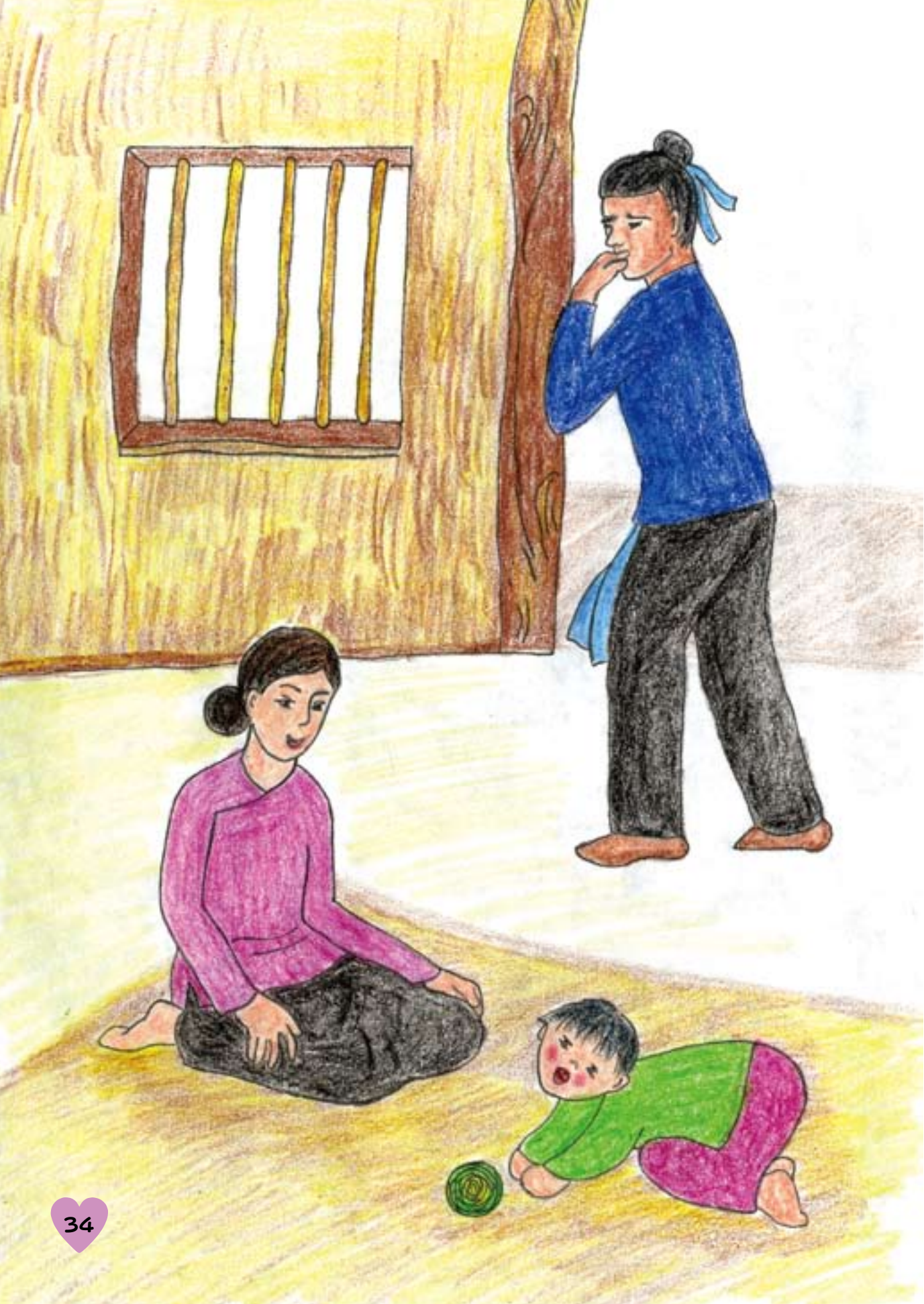

Chàng tự nhủ : Sao mình không là một kẻ khác mà lại là Tô Văn ! Thôi mình đã lấy làm em ruột rồi !...

Chàng hồi nhớ lại những ngày xa xăm, cái ngày lỡ tay ném đá vào đầu em, tưởng em đã chết nên chạy trốn, đi lang thang không dám về nhà, rồi được một người Trung Quốc buôn thuốc bắc đem về nuôi ở Trùng Khánh, tỉnh Cao Bằng. Lớn lên, Văn theo họ bố nuôi là họ Lý. Chàng thường đem hàng xuống Lạng Sơn bán và chỉ ở đây một vài ngày là hết hàng. Hơn mười năm qua, chàng yên trí gia đình ở miền xuôi không còn một ai nữa, không còn tưởng nhớ đến để làm gì !...

おっと じぶん と
夫は自分に問いかけました。
「どうして私は別の誰かでないのか。私こそそのトーヴァンで
はないか。実の妹と結婚してしまった！」
かれ おも だ べつ だれ とお とお ひ いし な いもうとあたま
彼は思い出しました。遠い遠いその日を。石を投げて妹の頭
にあ ててしまった日を。妹が死んだと思って逃げたことを。あ
てもなく放浪し、決して家には帰らなかったことを。漢方薬を
う ちゅうごくじん けつ いえ かえ かんぽうやく
売る中国人が、カオバンのチュンカインにある自分の家へ連れ
て帰り育ててくれたことを。大きくなって、トーヴァンは、育て
ちち せい せいかれ くすり
の父のリーという姓をもらいました。彼はよく薬をランソンに
う い くすり う き ねんいじょう
売りに行き、そこで薬はすぐに売り切れました。10年以上たっ
いたので、かれ きた す かぞく だれ い
彼は北に住んでいる家族は誰も生きているはずも
なく、おも だ
思い出してもどうしようもないと、あきらめていたのです。

Văn nghĩ ngợi, rầu rĩ, nhưng Tô Thị mãi chải tóc, không để ý đến. Nàng vẫn vui vẻ, hồn nhiên không biết chồng mình đang trong những phút buồn ghê gớm. Thấy Tô Thị ngây thơ, vui vẻ như thế nên Tô Văn càng không muốn để nàng biết sự thực. Chàng quyết tâm gỡ mối cho xong. Hay là lại đi biệt một chuyến nữa, em gái mình trẻ trung, xinh đẹp dường ấy thì làm gì chẳng lấy được một người chồng khác, Văn nghĩ thế rồi tìm cách để ra đi.

ヴァンは、深刻に受け止め、悲しくなりました。一方、トーティは髪の毛を懸命にといており、夫の様子に気がつきません。少しの間、ヴァンがとても悲しみ悩んでいるのをトーティは分からず、無邪気で陽気にふるまっていました。トーティの天真爛漫な様子を見て、ヴァンは、ますます真実を知らせたくないと思うのでした。彼は、問題を解決することを心に決めました。自分がもう一度いなくなってしまうと、妹はまだこんなに若くて美しいので、きっと違う人と再婚できるだろう。ヴァンはそう思い、逃げる方法を考えました。

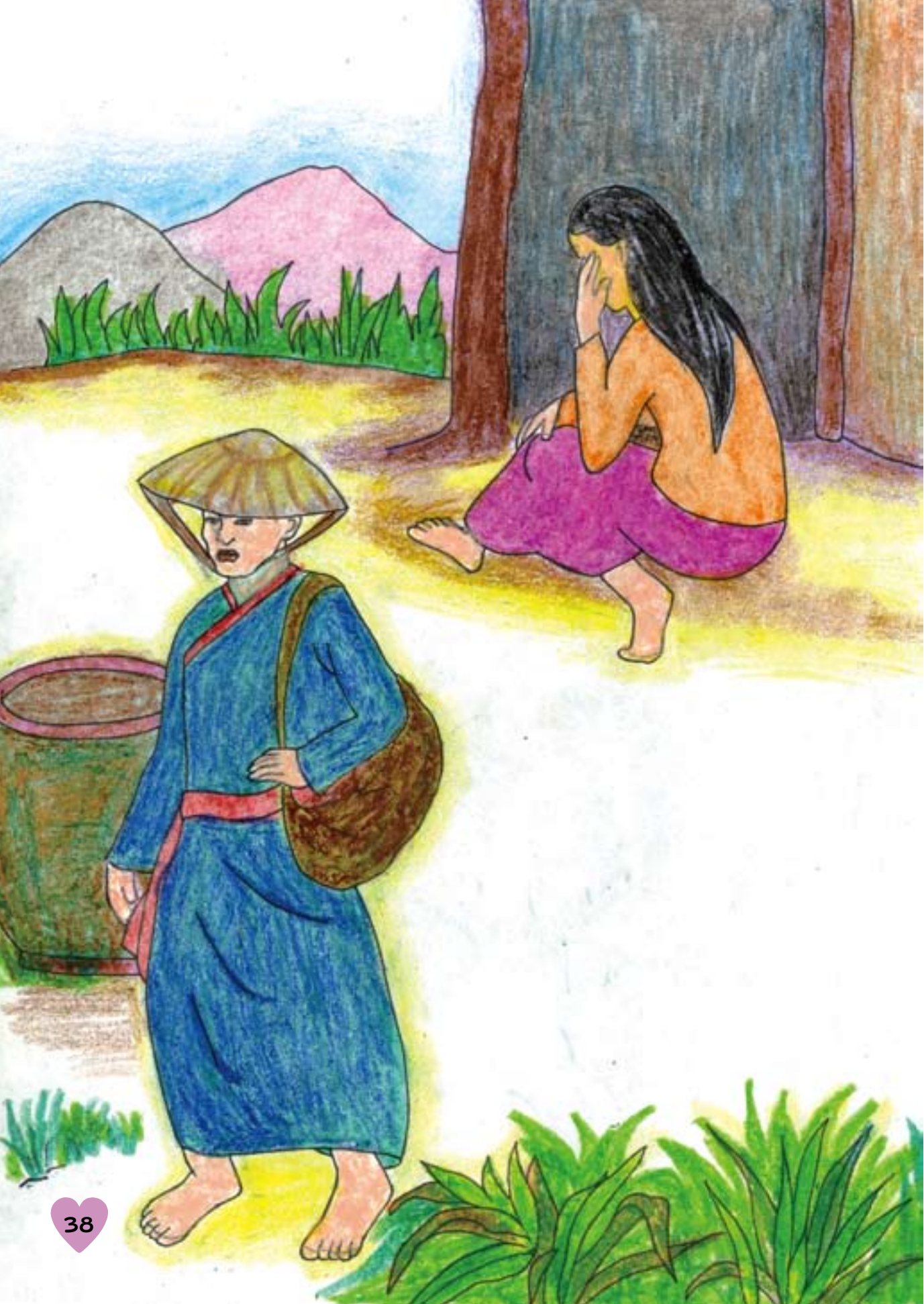

Giữa lúc tâm trạng Văn như thế thì có đợt bắt lính. Anh xin đăng lính mà không nói với vợ nửa lời. Mãi đến lúc sắp lên đường anh mới nói với vợ :

- Anh đã đăng lính rồi em ạ. Sớm mai thì lên đường. Đi chuyến này ba năm, có khi sáu năm mới về, cũng có khi lâu hơn... Em ở nhà nuôi con, còn về phần em, em cứ định liệu, nếu nhớ ra...

ヴァンが思い悩んでいる時に徴兵があり、妻には一言も言わず、応じることにしました。ずっと黙ったまま、出征直前に妻に言いました。

「徴兵されたので、私は行くことにした。明日の朝早く出発する。3年間の任務だが、もしかすると6年、いやもっと長くなるかもしれない…。子どもを頼んだぞ。万が一の場合は、身の振り方を自分で決めてほしい。」

Tô Thị nghe chồng nói như sét đánh ngang tai, không hiểu sao đang sống yên vui mà chồng mình lại bỏ đi một cách kỳ lạ như thế! Nàng khóc âm ỨC, khóc mãi không nói nửa lời. Còn Văn thì chỉ những bứt rứt âm thầm, cho rằng việc ra đi là giải thoát.

トーティは耳のそばに稲妻が走ったような感じがしました。
仲よく暮らしているのに、どうしてこんな風に奇妙な形で出て
行ってしまうのでしょうか。彼女は、何も言うことができない
ので、ただただ泣くしかありませんでした。でも心の中が落ち
着かないヴァンは、出て行くことこそが解決方法だと考えまし
た。

Từ ngày chồng đi rồi, Tô Thị chẳng thiết nghĩ gì đến việc bán hàng. Ngày ngày nàng bế con lên chùa Tam Thanh cầu cho chồng được tai qua nạn khỏi, sớm được trở về cùng nhau sum họp.

Nhưng ba năm qua, bốn năm qua, nàng cũng chẳng thấy chồng về. Có mấy kẻ phao tin chồng nàng đã chết, muốn hỏi nàng làm vợ, nhưng nàng nhất định chối từ.

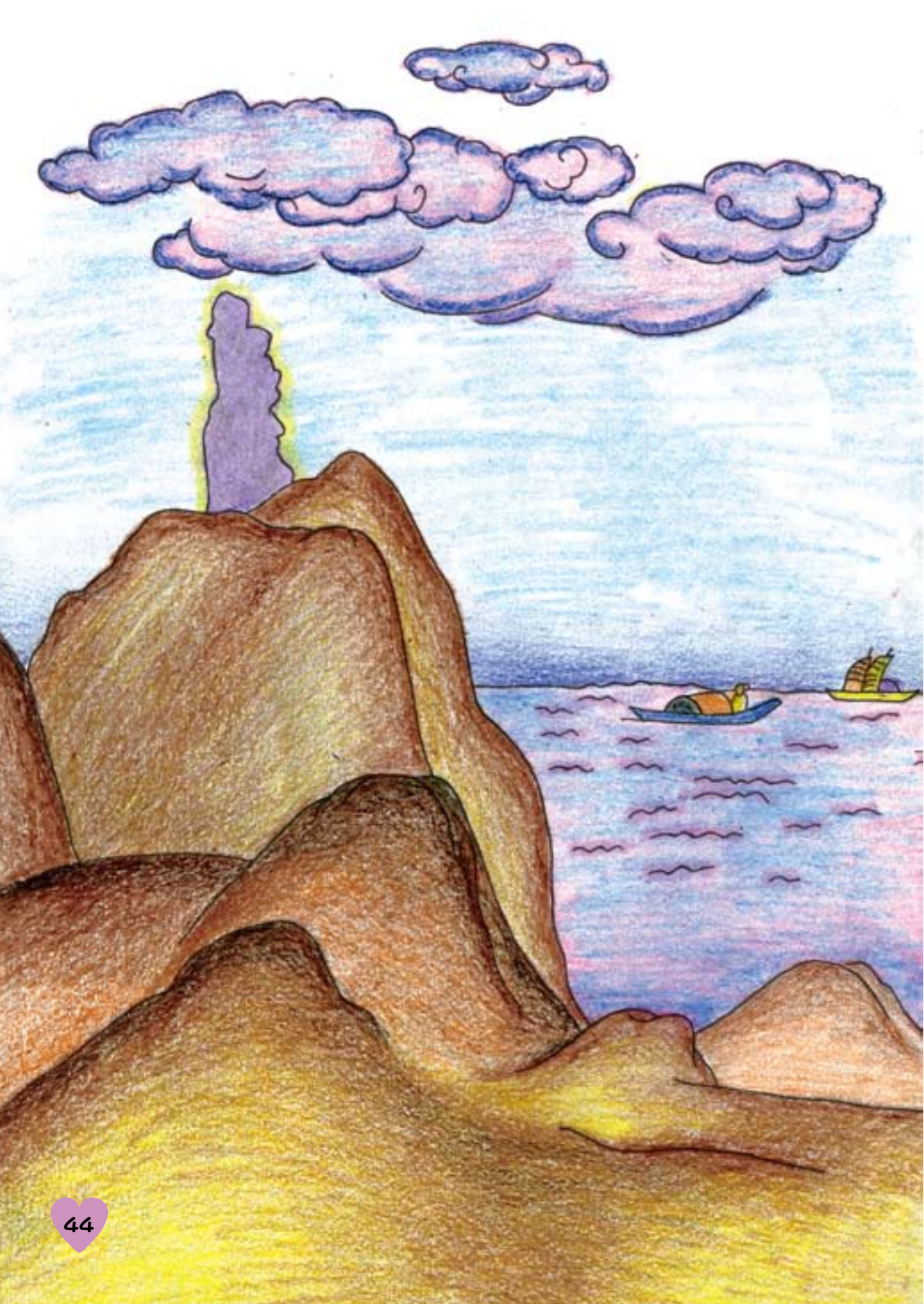
夫^{おと}が^で出^いて^ひ行^ひった^ひ日^ひから、トーチ^{しょうばい}は^み商^{はい}売^{はい}に^{はい}身^{はい}が^{はい}入^{はい}り^{はい}ま^{はい}せ^{はい}ん。
毎^{まい}日^{にち}、彼^{かの}女^{じょ}は^こ子^こども^だを^だ抱^だい^だて^だタム^たタイ^{たい}ン^んと^いう^い寺^{てら}に^い行^いき、夫^{おと}が^おぶ^おじ^おに^お早^{はや}く^{かえ}帰^{かえ}っ^{かえ}て^{かえ}き^{かえ}て、家^か族^{ぞく}が^{ぜん}全^{ぜん}員^{いん}そ^いろ^いう^いよ^いう^いに^いと、お^い祈^{いの}り^{いの}し^{いの}た^{いの}の^{いの}で^{いの}し^{いの}た^{いの}。

し^しか^しし、3^{ねん}年^{ねん}が^{ねん}た^{ねん}ち^{ねん}4^{ねん}年^{ねん}が^{ねん}た^{ねん}ち^{ねん}ま^まし^また^まが、待^まっ^まて^まも^ま待^まっ^まて^まも^ま帰^{かえ}っ^{かえ}て^{かえ}ま^{かえ}せ^{かえ}ん。ヴァン^{せん}は^{せん}戦^{せん}死^しし^した^しよ^いと^い言^いっ^いて、何^{なん}人^{にん}か^かの^か男^{おとこ}が^おト^おー^おチ^ちに^ちい^いい^い寄^より^よま^よし^よた^よが、彼^{かの}女^{じょ}は^かき^かっ^かぱ^かり^かと^{こと}断^{こと}り^{こと}ま^{こと}し^{こと}た^{こと}。

Nàng mòn mỏi đợi chờ mà chàng vẫn không về. Nàng ôm con lên chùa Tam Thanh kêu cầu. Hôm ấy, trời bỗng nổi cơn giông. Nàng nhớ chồng, bế con ra ngoài chùa, trèo lên một mỏm đá cao chót vót, nhìn về hướng chồng đi. Mây đen kéo đầy trời. Gió rít lên từng hồi qua khe đá. Mưa như trút nước. Chớp lóe khắp núi. Nàng vẫn bế con đứng trơ trơ, đăm đăm nhìn về hướng chồng đi. Toàn thân quả núi rung chuyển dưới những luồng sét dọc ngang. Mưa mỗi lúc một to. Tô Thị vẫn bế con đứng trơ trơ trên mỏm đá cao chót vót.

トーティは次第に疲れてやつれていきましたが、夫は帰ってきません。子どもを抱いてタムティン寺へ行き、懸命に仏様にすがるのでした。その日、あたりは急な暴風雨に襲われました。彼女は夫を思い出し、寺から出て、崖の上に立ち、夫が出て行った方角を眺めました。黒い雲が空一面に出てきました。風がビュービューと吹き、大変な豪雨に見舞われました。山のあちこちに稲光が走りました。子どもを抱いたトーティは、同じ方角をじっと見つめていました。稲光が縦から横から山に向かって走り、地響きがとどろきました。雨脚はいちだんと強くなりました。しかし、トーティは子どもを抱いて崖の上に立ったまま、身じろぎもしませんでした。

Sáng hôm sau, mưa tạnh, gió yên, mặt trời tỏa ánh sáng xuống núi rừng. Nàng Tô Thị bé con đã hóa đá tự bao giờ. Tương truyền hòn đá này vẫn còn tồn tại, với hình dạng trông giống như vóc dáng nàng Tô Thị bé con đứng chờ chồng nên người ta gọi là Hòn Vọng Phu.

よくあさ あめ や つよ かぜ おさまり、たいよう ひかり もり
翌朝、雨が止んで強い風もおさまり、太陽の光が森にふりそ
そぎました。子どもを抱いたトーティは、いつの間にか石になっ
てしまいました。この石は実在する石で、その形からトーティ
が子どもを抱きながら、おと かえ ま
夫の帰りを待ちつづけている姿だと言
い伝えられています。